EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 4.6.2021
COM(2021) 288 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Pokyny k článku 17 směrnice 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu

I. ÚVOD

Ustanovení čl. 17 odst. 10 směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu (směrnice (EU) 2019/790[1]) vyžaduje, aby Komise vydala pokyny k uplatňování článku 17, zejména pokud jde o spolupráci mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv. Pokyny zohledňují výsledky dialogů se zúčastněnými stranami, jež byly uspořádány ve spolupráci s členskými státy s cílem projednat osvědčené postupy spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv.

Po zveřejnění otevřené výzvy k vyjádření zájmu Komise v období od října 2019 do února 2020 uspořádala šest dialogů se zúčastněnými stranami. Od 27. července do 10. září 2020 proběhla cílená písemná konzultace k završení dialogu se zúčastněnými stranami.

Cílem těchto pokynů je podpořit správné a soudržné provedení článku 17 ve vnitrostátním právu všech členských států, přičemž zvláštní pozornost je věnována nutnosti zajistit rovnováhu mezi základními právy a uplatňováním výjimek a omezení, jak požaduje čl. 17 odst. 10. Pokyny by rovněž mohly pomoci účastníkům trhu při zajišťování souladu s vnitrostátními právními předpisy, jež článek 17 provádějí.

Tento dokument není právně závazný, byl však formálně přijat jako sdělení Komise a plní pověření, jež Komisi udělili unijní normotvůrci v čl. 17 odst. 10. Pro provedení článku 17 členskými státy a pro tyto pokyny bude mít důsledky rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-401/19[2]. Na základě tohoto rozsudku může být nutné provést revizi těchto pokynů.

II. ČLÁNEK 17 – ZVLÁŠTNÍ REŽIM PRO SVOLENÍ A ODPOVĚDNOST V OBLASTI AUTORSKÉHO PRÁVA

Článek 17 stanoví zvláštní režim pro svolení a odpovědnost v oblasti autorského práva a práv souvisejících s autorským právem (dále jen „autorské právo“), který se vztahuje na některé poskytovatele služeb informační společnosti, kteří jsou v čl. 2 bodě 6 směrnice definováni jako poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online. Podle dříve platného právního rámce[3] nebyla odpovědnost těchto poskytovatelů služeb z hlediska autorského práva za úkony jejich uživatelů jasná. Článek 17 poskytuje právní jistotu ohledně toho, zda poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online provádějí úkony relevantní z hlediska autorského práva ve vztahu k úkonům jejich uživatelů, a poskytuje také právní jistotu uživatelům.

Účelem článku 17 je podporovat rozvoj trhu s licencemi mezi nositeli práv a poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online. Článek 17 za tím účelem vytváří právní základ pro to, aby

[1] Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu je určena členským státům, které jsou povinny ji provést ve vnitrostátním právu do 7. června 2021.
[2] Polsko v. Rada a Parlament.
[3] Článek 3 směrnice 2001/29/ES a článek 14 směrnice 2000/31/ES.

nositelé práv mohli poskytovat svolení k užívání jejich děl, pokud jsou nahrávána uživateli poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online, což zvyšuje jejich možnosti udělování licencí a získání odměny. Zavádí také záruky pro uživatele, kteří nahrávají svůj obsah, jenž může obsahovat obsah třetích stran, který je chráněn autorským právem a právy souvisejícími s autorským právem.

V čl. 17 odst. 1 a 2 se stanoví, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online provádějí úkon „sdělení veřejnosti“ relevantní z hlediska autorského práva, pokud zpřístupňují obsah chráněný autorským právem nahraný jejich uživateli, a musí proto od příslušných nositelů práv získat svolení. V tomto případě čl. 17 odst. 3 stanoví, že pokud poskytovatel provádí sdělení veřejnosti podle těchto ustanovení, neplatí omezení odpovědnosti stanovené v čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/31/ES[4]

Článek 17 je *lex specialis* ve vztahu k článku 3 směrnice 2001/29/ES a článku 14 směrnice 2000/31/ES. Nezavádí nové právo v oblasti autorského práva Unie. Místo toho plně a konkrétně upravuje úkon „sdělení veřejnosti“ za omezených okolností, na něž se toto ustanovení vztahuje, „pro účely této směrnice“. To je potvrzeno v 64. a 65. bodě odůvodnění. V 64. bodě odůvodnění se uvádí, že článkem 17 není dotčen pojem sdělení veřejnosti ani zpřístupnění obsahu veřejnosti na jiném místě podle práva Unie[5] ani případné použití čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2001/29/ES na jiné poskytovatele služeb, kteří používají obsah chráněný autorským právem. V 65. bodě odůvodnění je uvedeno, že ačkoli se článek 14 směrnice 2000/31/ES nevztahuje na odpovědnost podle článku 17, nemělo by tím být dotčeno jeho použití na tyto poskytovatele služeb pro účely nespadající do oblasti působnosti uvedené směrnice. Vzhledem k povaze článku 17 jako *lex specialis* by členské státy měly konkrétně provést toto ustanovení, a nespoléhat se pouze na své vnitrostátní provedení článku 3 směrnice 2001/29/ES.

Pokud není svolení podle čl. 17 odst. 1 a 2 poskytnuto, stanoví čl. 17 odst. 4 zvláštní režim, který umožňuje, aby se poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online za určitých okolností vyhnuli odpovědnosti za sdělení veřejnosti ve smyslu čl. 17 odst. 1. Jak se poznamenává v 66. bodě odůvodnění, tento zvláštní režim zohledňuje skutečnost, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online poskytují přístup k obsahu, který nenahráli oni, ale uživatelé jejich služeb.

Tyto zvláštní podmínky musí být ve vnitrostátním právu výslovně zavedeny. V čl. 17 odst. 5 se stanoví, že to, zda poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online plní podmínky stanovené v čl. 17 odst. 4, je nutné posuzovat s ohledem na zásadu proporcionality. V čl. 17 odst. 6 je

[4] Podle návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES, COM(2020) 825 final, který předložila Komise, se článek 14 směrnice 2000/31/ES nahrazuje článkem 5 uvedeného nařízení. Podle čl. 1 odst. 5 písm. c) a 11. bodu odůvodnění návrhu aktu o digitálních službách se nařízení použije, *aniž je dotčeno právo Unie v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících, jež stanoví zvláštní předpisy a postupy, které by měly zůstat nedotčeny*.

[5] Viz obdobně věc C-114/15, bod 29.

také stanoven odlišný režim odpovědnosti za určitých podmínek pro nové poskytovatele služeb.

V čl. 17 odst. 7, 8 a 9 jsou stanovena obecná pravidla, která musí být rovněž výslovně provedena ve vnitrostátních právních předpisech. Ustanovení čl. 17 odst. 7, 8 a 9 jsou formulována jako povinnosti týkající se dosažení výsledku. Členské státy by proto měly ve svých prováděcích právních předpisech zajistit, aby tyto povinnosti měly přednost v případě, že by byly v rozporu s ustanoveními uvedenými na jiném místě v článku 17, a zejména v čl. 17 odst. 4.

V čl. 17 odst. 7 se stanoví, že pokud spolupráce poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online s nositeli práv podle čl. 17 odst. 4 s cílem zamezit neoprávněnému poskytnutí obsahu nesmí vést k nedostupnosti děl a jiných předmětů ochrany nahraných uživateli, které neporušují autorské právo a práva s ním související.

V čl. 17 odst. 8 se stanoví, že uplatňování článku 17 nesmí vést k žádným obecným povinnostem v oblasti dohledu. V čl. 17 odst. 9 se mimo jiné stanoví, že se směrnice nedotýká oprávněných způsobů užití, jako je užití na základě výjimek nebo omezení stanovených právem Unie, a nesmí vést k identifikaci jednotlivých uživatelů ani ke zpracování osobních údajů jinak než v souladu se směrnicí 2002/58/ES a nařízením (EU) 2016/679. V 85. bodě odůvodnění se dále stanoví, že při jakémkoli zpracovávání osobních údajů je nutné dodržovat základní práva, včetně práva na respektování soukromého a rodinného života a práva na ochranu osobních údajů, a že toto zpracování musí být v souladu se směrnicí 2002/58/ES a s nařízením (EU) 2016/679. Při provádění článku 17 musí členské státy dodržovat *acquis* Unie v oblasti ochrany osobních údajů, zejména s ohledem na možná technologická opatření přijatá poskytovateli služeb ve spolupráci s nositeli práv na základě čl. 17 odst. 4 a v souvislosti s mechanismy pro stížnosti a nápravu pro uživatele podle čl. 17 odst. 9. Je třeba, aby členské státy při provádění článku 17 ve svém vnitrostátním právu zajistily správné uplatňování těchto pravidel.

III. POSKYTOVATELÉ SLUŽEB, NA KTERÉ SE VZTAHUJE ČLÁNEK 17: ČL. 2 BOD 6

Článek 17 se vztahuje na poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online definované v čl. 2 bodě 6 (prvním odstavci) směrnice. Poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online je definován jako poskytovatel služby informační společnosti, jehož hlavním účelem nebo jedním z hlavních účelů je uchovávat velký počet děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany nahrávaných jeho uživateli a zpřístupňovat je veřejnosti, přičemž poskytovatel tato díla a jiné předměty ochrany uspořádává a propaguje za účelem zisku.

V čl. 2 bodě 6 (druhém odstavci) se stanoví demonstrativní seznam poskytovatelů služeb a/nebo služeb, kteří se nepovažují za poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online ve smyslu směrnice, a článek 17 se na ně proto nevztahuje. Těmito vyňatými službami jsou: „neziskové online encyklopedie“, „nezisková vzdělávací a vědecká úložiště“, „platformy pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem“, „poskytovatelé služeb

elektronických komunikací ve smyslu směrnice (EU) 2018/1972“, „online tržiště“, „mezipodnikové cloudové služby“ a „cloudové služby, které uživatelům umožňují nahrávat obsah pro vlastní potřebu“.

Za účelem právní jistoty by členské státy měly ve svých prováděcích právních předpisech výslovně uvést definici „poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online“ podle čl. 2 bodu 6 (prvního odstavce) v plném znění a výslovně vyloučit poskytovatele služeb uvedené v čl. 2 bodě 6 druhém odstavci a zároveň s ohledem na 62. bod odůvodnění uvést, že tento seznam vyloučených poskytovatelů služeb není úplný. Neexistuje žádný prostor pro to, aby členské státy buď překročily rámec této definice, tj. rozšířily její oblast působnosti, nebo aby její rozsah omezily.

Jako pomůcka pro výklad se členským státům dále doporučuje, aby ve svých právních předpisech provedly a uplatňovaly jednotlivé prvky definice s ohledem na 61., 62. a 63. bod odůvodnění, jež poskytují důležitá upřesnění, pokud jde o to, které druhy poskytovatelů služeb jsou v definici zahrnuty nebo jsou z ní vyloučeny. Jak je vysvětleno v 62. bodě odůvodnění, článek 17 se vztahuje na poskytovatele online služeb, kteří hrají důležitou úlohu na trhu online obsahu tím, že soutěží s ostatními poskytovateli online služeb poskytujících obsah, jako jsou poskytovatelé služeb audiovizuálního online přenosu, pro stejné cílové skupiny. V 62. bodě odůvodnění se rovněž uvádí, že mechanismus výjimek z odpovědnosti stanovený v článku 17 by se neměl vztahovat na poskytovatele služeb, jejichž hlavním účelem je provádět nebo usnadňovat pirátství[6].

Členské státy by také měly mít na paměti, že 63. bod odůvodnění stanoví, že posouzení toho, kteří poskytovatelé online služeb spadají do oblasti působnosti článku 17, je nutné provádět případ od případu.

Aby se na poskytovatele služeb vztahovala definice poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online a aby spadal do oblasti působnosti režimu uvedeného v článku 17, musí kumulativně splňovat všechny požadavky definice:

- být poskytovatelem služby informační společnosti ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice (EU) 2015/1535[7];
- mít jako svůj hlavní účel nebo jeden z hlavních účelů:
    - uchovávat a zpřístupňovat veřejnosti
    - velký počet děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany
    - nahrávaných jeho uživateli,
    - přičemž tato díla a jiné předměty ochrany uspořádává a propaguje za účelem zisku.

[6] Některé zúčastněné strany zdůraznily, že je důležité, aby členské státy tyto prvky uvedené v 62. bodě odůvodnění provedly ve svých vnitrostátních právních předpisech.

[7] Služba informační společnosti je definována jako *každá služba poskytovaná zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb*.

„Hlavní účel“ nebo „jeden z hlavních účelů“ služby informační společnosti by měl být chápán jako hlavní nebo převládající funkce či úloha nebo jedna z hlavních nebo převládajících funkcí či úloh poskytovatele služeb[8]. Posouzení „hlavního účelu nebo jednoho z hlavních účelů“ by mělo být neutrální z hlediska technologií a obchodního modelu, aby jeho platnost zůstala zachována i v budoucnosti.

Poskytovatel služeb musí „uchovávat a zpřístupňovat veřejnosti“ uchovávaný obsah. Pod pojmem „uchovávat“ se rozumí delší než dočasné uchovávání obsahu a pojem „zpřístupňování veřejnosti“ se týká přístupu k uchovávanému obsahu, který je poskytován veřejnosti.

Pokud jde o „velký počet“, směrnice tento pojem nijak nekvantifikuje. Členské státy by se měly vyvarovat kvantifikace „velkého počtu“ ve svém vnitrostátním právu, aby nedošlo k právní fragmentaci v důsledku potenciálně různého rozsahu dotčených poskytovatelů služeb v jednotlivých členských státech. Jak je vysvětleno v 63. bodě odůvodnění, to, zda poskytovatel služeb uchovává *velký počet* děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany nahrávaných jeho uživateli a poskytuje k nim přístup veřejnosti, je třeba posuzovat *případ od případu a zohlednit při tom kombinaci prvků, jako je cílové publikum služby a celkový počet souborů nahraných uživateli*. K tomu, aby bylo možné službu informační společnosti zahrnout do oblasti působnosti článku 17, by proto nestačilo brát v potaz pouze jeden z uvedených prvků.

A konečně, aby se na službu informační společnosti vztahovala tato definice, musí „uspořádávat a propagovat obsah nahrávaný uživateli *za účelem zisku*“. V 62. bodě odůvodnění se uvádí, že zisku z nahrávaného obsahu může být dosahováno přímo či nepřímo prostřednictvím jeho uspořádávání a propagace s cílem přilákat širší publikum, mimo jiné prostřednictvím jeho kategorizace a využívání cílené propagace v rámci obsahu. Účel dosažení zisku by neměl být považován za předem daný pouze na základě skutečnosti, že služba jako taková je hospodářským subjektem, nebo na základě její právní formy. Účel dosažení zisku musí být spojen se ziskem dosaženým z uspořádávání a propagace obsahu, který byl nahráván uživateli, takovým způsobem, aby tento obsah přilákal širší publikum, mimo jiné například prostřednictvím umístění reklamy vedle obsahu, který jejich uživatelé nahráli. Pouhá skutečnost, že jsou od uživatelů vybírány poplatky k pokrytí provozních nákladů spojených s hostingem jejich obsahu[9] nebo že je veřejnost žádána o dary, by sama o sobě neměla být považována za znak účelu dosažení zisku[10]. Jak je vysvětleno v 62. bodě odůvodnění, na poskytovatele služeb, jejichž hlavním účelem není umožnit uživatelům nahrávat a sdílet velké množství obsahu chráněného autorským právem s cílem dosahovat z této činnosti zisku, se tato definice nevztahuje. Pokud poskytovatel služeb informační společnosti poskytuje více než jednu službu, je třeba pro určení toho, kteří poskytovatelé

[8] Například online tržiště, jak je vysvětleno v 63. bodě odůvodnění, mohou poskytovat přístup k velkému množství obsahu chráněného autorským právem, to však není jejich hlavní činností, kterou je maloobchodní online prodej.

[9] Tak tomu může být u výzkumných archivů.

[10] Několik organizací zastupující uživatele zdůraznilo, že tento bod vyžaduje další vyjasnění.

služeb spadají či nespadají do oblasti působnosti článku 17, dbát na to, aby každá služba byla posuzována samostatně.

IV. ČL. 17 ODST. 1 a 2: SVOLENÍ

(i) Modely svolení podle čl. 17 odst. 1

Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online musí ke konkrétnímu úkonu sdělení veřejnosti nebo zpřístupnění veřejnosti uvedenému v čl. 17 odst. 1 získat svolení. Pojem „svolení" není ve směrnici definován a měl by být vykládán s ohledem na účel a cíl článku 17. V čl. 17 odst. 1 není stanoveno, jak lze svolení od nositelů práv získat. Znění čl. 17 odst. 1 i souvisejícího 64. bodu odůvodnění je formulováno otevřeným způsobem a zmiňuje „svolení… *a to i prostřednictvím licenční smlouvy*". Členské státy mohou stanovit různé modely udělování svolení s cílem „podporovat rozvoj trhu s licencemi", což je jeden z hlavních cílů článku 17.

Úkony sdělení veřejnosti a zpřístupnění obsahu uvedené v čl. 17 odst. 1 je třeba chápat tak, že zahrnují také rozmnoženiny nezbytné pro provádění těchto úkonů. Členské státy by neměly poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online ukládat povinnost získat svolení pro rozmnoženiny pořizované v kontextu, na nějž se vztahuje článek 17.

Členské státy by rovněž měly ponechat nositelům práv možnost svolení poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online neudělit, jak je popsáno v 61. bodě odůvodnění, kde se uvádí, „*[jelikož však] tato ustanovení by neměla mít vliv na smluvní svobodu, nositelé práv by neměli být povinni poskytovat svolení nebo uzavírat licenční smlouvy*"[11].

V některých případech mohou nositelé práv například svolit k užití jejich obsahu v určitých službách výměnou za data nebo propagační činnosti. Svolení lze rovněž poskytnout bezplatně, a to na základě licence Creative Commons, nebo může být uděleno, když nositelé práv nahrávají nebo sdílejí svůj vlastní obsah ve službách pro sdílení obsahu online.

Členské státy se rovněž vyzývají, aby zachovaly nebo zavedly dobrovolné mechanismy k usnadnění uzavírání dohod mezi nositeli práv a poskytovateli služeb. Například v konkrétních případech nebo odvětvích by bylo možné zavedení dobrovolných mechanismů zprostředkování s cílem podpořit strany, které si přejí dosáhnout dohody, ale při jednáních se setkávají s obtížemi.

Členské státy mohou využít řešení vycházející z poskytování individuálních licencí a dobrovolného poskytování kolektivních licencí. Z diskuse se zúčastněnými stranami práv například vyplývá, že v hudební oblasti dnes někteří nositelé práv, jako jsou nahrávací společnosti, na svá vlastní práva zpravidla udělují licence přímo, stejně jako v případě, že

[11] Zvláštní režim odpovědnosti použitelný podle čl. 17 odst. 4, pokud svolení není poskytnuto, je podrobně popsán v oddíle III.1 níže.

jsou nositeli práv výkonných umělců a hudebních vydavatelství, která jsou nositeli práv autorů (skladatelů a textařů). Práva ostatních autorů jsou většinou spravována organizacemi kolektivní správy. Poskytování kolektivních licencí je široce uplatňováno také v odvětví vizuálního umění (s výjimkou fotografií), avšak málo se používá ve filmovém odvětví, kde je běžnější přímé poskytování licencí filmovými producenty. Pokud nositelé práv pověřili správou svých práv organizace kolektivní správy, mohou tyto organizace kolektivní správy uzavírat licenční smlouvy s poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online na repertoár, který zastupují, podle pravidel stanovených ve směrnici 2014/26/EU. Poskytování kolektivních licencí tak může usnadnit získávání svolení od široké škály nositelů práv.

V určitých případech a v určitých odvětvích lze zvážit kolektivní licence s rozšířenou působností za předpokladu, že splní všechny podmínky stanovené v právu EU, zejména v článku 12 směrnice. Tyto režimy by bylo možné uplatnit zejména tehdy, pokud je zvláště obtížné určit všechny nositele práv a pokud jsou transakční náklady na vypořádání individuálních práv neúnosně vysoké (45. bod odůvodnění). Chtějí-li členské státy umožnit využívání kolektivních licencí s rozšířenou působností v kontextu článku 17, budou muset provést ve svém vnitrostátním právu článek 12 směrnice, který stanoví některé záruky pro využívání kolektivních licencí s rozšířenou působností. Režimy kolektivních licencí s rozšířenou působností, které budou případně zavedeny na vnitrostátní úrovni pro způsoby užití podle článku 17, se budou vztahovat pouze na vnitrostátní užití[12].

(ii) Svolení zahrnující uživatele

Je třeba, aby členské státy ve svém vnitrostátním právu výslovně provedly čl. 17 odst. 2, podle něhož by se svolení poskytnutá poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online vztahovala také na úkony prováděné i) uživateli jednajícími pro nekomerční účely nebo ii) uživateli, jejichž činnost nevytváří významné příjmy. Účelem tohoto ustanovení je zajistit právní jistotu pro co nejvíce uživatelů, pokud nahrávají obsah chráněný autorským právem.

Podle tohoto ustanovení by se svolení poskytnutá poskytovatelům služeb měla vztahovat i na úkony, které v rámci věcné působnosti svolení provádějí uživatelé spadající do jedné z těchto dvou kategorií (nekomerční účel *nebo* nevýznamné příjmy). První situace by se mohla vztahovat na sdílení obsahu bez účelu dosažení zisku, například když uživatelé nahrají domácí video, v němž hraje hudba na pozadí. Druhá situace by mohla zahrnovat například uživatele, kteří nahrávají instruktážní videa obsahující hudbu nebo obrazový materiál, jež vytvářejí omezené příjmy z reklamy. Aby se svolení na uživatele vztahovalo, stačí, aby uživatel splňoval jednu z těchto podmínek. Na druhé straně uživatelé, kteří jednají v rámci podnikatelské činnosti a/nebo získávají z obsahu, který nahráli, významné příjmy, by byli mimo oblast působnosti tohoto svolení nebo by se na ně nevztahovalo (pokud se strany výslovně smluvně nedohodly, že se na tyto uživatele bude vztahovat).

[12] Jak je stanoveno v čl. 12 odst. 6, Komise v průběhu roku 2021 předloží zprávu o využívání kolektivních licencí s rozšířenou působností.

Při provádění pojmu „významných příjmů“ by členské státy neměly stanovovat kvantitativní prahové hodnoty. Tento pojem by měl být zkoumán případ od případu, s ohledem na veškeré okolnosti dotyčné činnosti uživatele.

Členské státy by měly pojem svolení v čl. 17 odst. 2 provést s ohledem na 69. bod odůvodnění, podle něhož poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online nemusí získat samostatné svolení, pokud nositelé práv již svolení k nahrávání určitého obsahu výslovně udělili uživatelům. V těchto případech bylo svolení ke sdělení veřejnosti včetně zpřístupnění již poskytnuto v rámci svolení uděleného uživatelům. Nositele práv by bylo možné vyzvat, aby poskytovatelům služeb poskytovali informace o jednotlivých svoleních, jež poskytli. V 69. bodě odůvodnění se rovněž uvádí, že neplatí domněnka ve prospěch poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online, že uživatelé vždy mají všechna nezbytná svolení pro obsah, který nahrávají.

V zájmu posílení právní jistoty by členské státy mohly vyzvat poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online i nositele práv, aby uživatelům poskytovali informace o obsahu, na který se vztahují svolení nositelů práv, přičemž rozhodnutí, jak nejlépe informovat o tom, že svolení bylo uděleno, ponechají na dotčených stranách. Tato transparentnost by mohla přispět ke snížení rizika zablokování oprávněných užití (viz oddíl VI).

V. ČL. 17 ODST. 4 – ZVLÁŠTNÍ MECHANISMUS ODPOVĚDNOSTI V PŘÍPADĚ NEEXISTENCE SVOLENÍ

Zvláštní mechanismus odpovědnosti podle čl. 17 odst. 4 se použije pouze v případě, že není uděleno svolení ke sdělením veřejnosti prováděným poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online v souvislosti s úkony jejich uživatelů ve smyslu čl. 17 odst. 1. Čím více svolení tedy bude poskytnuto podle čl. 17 odst. 1 a 2, tím méně často bude nutné využívat mechanismus podle čl. 17 odst. 4.

V čl. 17 odst. 4 jsou stanoveny tři kumulativní podmínky, na které se poskytovatelé služeb mohou odvolat, chtějí-li se vyvinit z odpovědnosti. Musí prokázat, že a) vynaložili nejlepší úsilí k získání svolení; b) že v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložili nejlepší úsilí k zajištění nedostupnosti konkrétních děl a jiných předmětů ochrany, o nichž jim nositelé práv poskytli relevantní a nezbytné informace; a c) ihned poté, co od nositelů práv obdrželi dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnili přístup k obsahu nebo ho odstranili ze svých internetových stránek a vynaložili veškeré úsilí k zamezení budoucímu nahrání oznámených děl.

Na čl. 17 odst. 4 se vztahuje zásada proporcionality stanovená v čl. 17 odst. 5, jež stanoví, že se zohlední mimo jiné:

(a) druh a rozsah služeb, jejich cílové publikum a typ děl a jiných předmětů ochrany nahraných uživateli služby a
(b) dostupnost vhodných a účinných prostředků a jejich náklady pro poskytovatele služeb.

Pojem „veškeré úsilí“ není definován a není učiněn žádný odkaz na vnitrostátní právo, jde tedy o autonomní pojem práva EU a měl by být proveden členskými státy v jejich právních předpisech v souladu s těmito pokyny a vykládán s ohledem na účel a cíle článku 17 a na celé znění tohoto článku.

Členské státy by měly zajistit, aby při posuzování toho, zda poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online vynaložil veškeré úsilí podle čl. 17 odst. 4 písm. a) a b) a zda jednal v souladu s čl. 17 odst. 4 písm. c), byla zohledněna zásada proporcionality stanovená v čl. 17 odst. 5. To je významné zejména z hlediska ochrany svobody podnikání poskytovatelů služeb.

Členské státy by rovněž měly brát ohled na to, že na čl. 17 odst. 4 se vztahují povinnosti uvedené v čl. 17 odst. 7, tj. zajistit, aby spoluprací poskytovatelů služeb s nositeli práv nebyly dotčeny oprávněné způsoby užití, a v čl. 17 odst. 8, podle něhož by článek 17 neměl být proveden nebo uplatňován tak, aby to vedlo ke vzniku jakýchkoli obecných povinností v oblasti dohledu. Na čl. 17 odst. 4 se rovněž vztahuje obecná povinnost uvedená v čl. 17 odst. 9, podle něhož se tato směrnice nedotýká oprávněných způsobů užití. Způsoby, jak dosáhnout nejlepšího úsilí v praxi, jsou nastíněny v oddíle IV.

1. NEJLEPŠÍ ÚSILÍ K ZÍSKÁNÍ SVOLENÍ (ČL. 17 ODST. 4 PÍSM. a))

První podmínka, která je uvedena v čl. 17 odst. 4 písm. a), je ta, že poskytovatelé služeb odpovídají za neoprávněná sdělení nebo zpřístupnění obsahu chráněného autorským právem a právy s ním souvisejícími veřejnosti, pokud neprokáží, že vynaložili nejlepší úsilí k získání svolení.

Kroky učiněné poskytovateli služeb s cílem vyhledat nositele práv a/nebo navázat s nimi kontakt je nutné posuzovat případ od případu, aby bylo možné určit, zda představují nejlepší úsilí k získání svolení. Měly by být zohledněny například prvky jako specifické tržní postupy v různých odvětvích (například zda je, či není rozšířeným jevem kolektivní správa,) nebo opatření, která členské státy případně přijaly k usnadnění udělování svolení, například dobrovolné mechanismy zprostředkování.

K prokázání veškerého úsilí by poskytovatelé služeb měli přinejmenším aktivně navázat kontakt s nositeli práv, které lze snadno identifikovat a lokalizovat, zejména s těmi, kteří zastupují rozsáhlý katalog děl nebo jiných předmětů ochrany. Za minimální požadavek pro všechny poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online by mělo být považováno konkrétně to, že kontaktují za účelem získání svolení organizace kolektivní správy, které působí v souladu se směrnicí 2014/26/EU.

Zároveň by se od poskytovatelů služeb v souladu se zásadou proporcionality a s ohledem na objem a rozmanitost obsahu nahraného uživateli nemělo očekávat, že budou aktivně vyhledávat nositele práv, které podle všech rozumných měřítek nelze snadno určit. S cílem usnadnit určení nositelů práv a udělování svolení mohou členské státy podpořit vytvoření registrů nositelů práv, do nichž by poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online mohli nahlížet, v souladu s pravidly ochrany údajů, je-li to relevantní.

Úsilí vyvinuté s cílem oslovit nositele práv za účelem získání potřebných svolení by mělo být posuzováno případ od případu, zejména s ohledem na rozsah služby a její cílové publikum a na různé druhy obsahu, který zpřístupňuje, včetně zvláštních situací, kdy se některé druhy obsahu mohou ve službě objevovat jen zřídka. Zatímco u velkých poskytovatelů služeb s velkým cílovým publikem ve vícero nebo ve všech členských státech je možné očekávat, že za účelem získání svolení osloví velký počet nositelů práv, u menších poskytovatelů služeb s omezeným nebo vnitrostátním publikem lze očekávat, že budou aktivně kontaktovat pouze příslušné organizace kolektivní správy a případně několik dalších nositelů práv, které lze snadno určit. Tito menší poskytovatelé služeb by měli zajistit, aby je mohli snadno kontaktovat i jiní nositelé práv, například tím, že poskytnou jasné kontaktní údaje nebo nástroje k tomu určené na svých internetových stránkách. Měli by jednat se všemi nositeli práv, kteří se na ně obrátí s nabídkou poskytnutí licence.

V čl. 17 odst. 6 se stanoví zvláštní režim odpovědnosti pro nové poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online s ročním obratem nižším než 10 milionů EUR (viz oddíl IV). Tito poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online jsou nicméně povinni vyvinout nejlepší úsilí k získání svolení v souladu s čl. 17 odst. 4 písm. a). Je proto nezbytné posuzování případ od případu, aby se zajistilo, že tato povinnost nevytváří pro začínající podniky nepřiměřenou zátěž.

Pokud poskytovatel služeb kontaktuje nositele práv, ale tento nositel odmítne jednat o poskytnutí svolení pro svůj obsah nebo odmítne rozumné nabídky učiněné v dobré víře, je třeba mít za to, že poskytovatel služeb splnil povinnost nejlepšího úsilí podle čl. 17 odst. 4 písm. a). Avšak k tomu, aby nenesl odpovědnost v případě, že je v jeho službě k dispozici obsah, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, by poskytovatel služeb musel přesto prokázat vynaložení nejlepšího úsilí pro účely čl. 17 odst. 4 písm. b) a c).

Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online by měli jednat s těmi nositeli práv, kteří chtějí nabídnout svolení pro svůj obsah, bez ohledu na to, zda jejich druh obsahu (např. hudba, audiovizuální obsah, obrazy, text) na internetových stránkách poskytovatele služeb převládá, nebo je méně obvyklý (například obrazy nebo text v případě platformy pro sdílení videonahrávek).

Podle zásady proporcionality by se však při posuzování nejlepšího úsilí k získání svolení měly zohlednit množství a druh obsahu, včetně toho, zda tento obsah na internetových stránkách poskytovatele služeb převažuje, či nikoli.

S ohledem na 61. bod odůvodnění by sjednávané licenční smlouvy měly být spravedlivé a měly by zachovávat přiměřenou rovnováhu mezi oběma stranami. Nositelé práv a poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online by měli usilovat o uzavření smlouvy co nejdříve. V 61. bodě odůvodnění se rovněž uvádí, že nositelé práv by měli za užití svých chráněných děl nebo jiných předmětů ochrany získat přiměřenou odměnu.

Pojem nejlepšího úsilí by proto měl zahrnovat také úsilí vynaložené poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online ve spolupráci s nositeli práv, jehož cílem je vést jednání v dobré víře a uzavřít spravedlivé licenční smlouvy. Za tímto účelem by poskytovatelé služeb měli být vůči

nositelům práv transparentní, pokud jde o kritéria, jež zamýšlejí použít k identifikaci obsahu, který je předmětem smlouvy, a ke stanovení odměny za jeho užití, zejména pokud poskytovatelé služeb používají k vykazování užití licencovaného obsahu technologii rozpoznávání obsahu, a pokud je to možné, dosáhnout s nositeli práv dohody.

U poskytovatelů služeb, kteří odmítají uzavřít licenční smlouvu nabídnutou za spravedlivých podmínek, jež zachovává přiměřenou rovnováhu mezi oběma stranami, lze mít za to, že nevynaložili nejlepší úsilí k získání svolení. Na druhé straně by poskytovatelé služeb neměli být povinni přijímat nabídky na uzavření smluv, které nejsou založeny na spravedlivých podmínkách a které nezachovávají rovnováhu mezi stranami. O otázce, co představuje spravedlivé podmínky a přiměřenou rovnováhu mezi stranami, bude rozhodováno v každém jednotlivém případě.

Na jednání o poskytnutí licence na práva s organizacemi kolektivní správy se vztahují povinnosti stanovené v článku 16 směrnice 2014/26/EU, včetně nutnosti vést jednání v dobré víře a uplatňovat sazby určené na základě objektivních a nediskriminačních kritérií[13].

2. „NEJLEPŠÍ ÚSILÍ“ K ZAJIŠTĚNÍ NEDOSTUPNOSTI KONKRÉTNÍHO CHRÁNĚNÉHO OBSAHU (ČL. 17 ODST. 4 PÍSM. b))

Druhou podmínkou uvedenou v čl. 17 odst. 4 písm. b) je to, že při neexistenci svolení poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online odpovídají za sdělení a zpřístupnění veřejnosti obsahu svých uživatelů, pokud neprokáží, že v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložili nejlepší úsilí k zajištění nedostupnosti konkrétních děl a jiných předmětů ochrany, o nichž jim nositelé práv poskytli relevantní a nezbytné informace (dále jen „relevantní a nezbytné informace“).

Členské státy by při provádění ustanovení čl. 17 odst. 4 písm. b) ve svých vnitrostátních právních předpisech měly mít na paměti, že se na ně vztahuje zásada proporcionality stanovená v čl. 17 odst. 5.

V souladu s čl. 17 odst. 4 písm. b) je třeba vynaložit veškeré úsilí pouze k zajištění nedostupnosti konkrétních děl a jiných předmětů ochrany, o nichž nositelé práv poskytli poskytovatelům služeb „relevantní a nezbytné informace“. V 66. bodě odůvodnění se uvádí, že pokud nositelé práv tyto informace splňující požadavky čl. 17 odst. 4 neposkytnou, nejsou poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online za neoprávněný nahraný obsah odpovědní. Bez poskytnutí těchto informací poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online nemohou jednat. Pro zajištění účinnosti čl. 17 odst. 4 písm. b) je proto nezbytná spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv.

[13] Tato povinnost však nebrání tomu, aby organizace kolektivní správy poskytovaly individualizované licence inovativním poskytovatelům online služeb, což je důležitý prvek pro jednání s novými poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online.

Pojem „relevantní a nezbytné informace“ by měl být členskými státy ve vnitrostátním právu proveden v souladu s těmito pokyny a s cíli článku 17. To, zda jsou informace poskytnuté nositeli práv jak „relevantní“, tak „nezbytné“, by mělo být posuzováno případ od případu. Mělo by být také možné, aby nositelé práv podávali tyto informace prostřednictvím třetích stran, které k tomu oprávní.

V kontextu čl. 17 odst. 4 písm. b) by relevantní a nezbytné informace měly být poskytnuty předem.

Ustanovení čl. 17 odst. 4 písm. b) by mělo být provedeno technologicky neutrálním způsobem a tak, aby si zachovalo platnost i v budoucnosti. Členské státy by proto ve svých prováděcích právních předpisech neměly nařizovat použití určitého technologického řešení ani ukládat poskytovatelům služeb konkrétní technologická řešení k prokázání nejlepšího úsilí.

Při vynakládání nejlepšího úsilí o zavedení relevantních řešení zaměřených na zajištění nedostupnosti konkrétního nepovoleného obsahu, o kterém jim byly poskytnuty relevantní a nezbytné informace, musí poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online jednat v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče. Jak je zdůrazněno v 66. bodě odůvodnění, za účelem posouzení toho, zda daný poskytovatel služeb vynaložil nejlepší úsilí, *„by se mělo přihlédnout k tomu, zda poskytovatel služeb učinil veškeré kroky, které by učinil pečlivý hospodář, aby zabránil dostupnosti děl nebo jiných předmětů ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení, na svých internetových stránkách, s přihlédnutím k osvědčeným postupům v odvětví a účinnosti opatření přijatých s ohledem na všechny relevantní faktory a vývoj“*.

Proto k tomu, aby bylo proto možné určit, zda poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online vynaložil nejlepší úsilí v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče, je zvlášť důležité zohlednit osvědčené postupy v odvětví na trhu v daném okamžiku. To zahrnuje i použití technologie nebo konkrétních technologických řešení. Jak je upřesněno v 66. bodě odůvodnění, *„opatření přijatá poskytovateli služeb by měla být vždy účinná, pokud jde o sledované cíle“*. Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online by však měli mít i nadále možnost volit technologii nebo řešení, které jim umožní splnit povinnost nejlepšího úsilí v jejich konkrétní situaci.

Tyto pokyny se nesnaží doporučovat použití konkrétní technologie nebo řešení Nositelům práv a poskytovatelům služeb by měla být ponechána flexibilita, aby se dohodli na oboustranně výhodných ujednáních o spolupráci za účelem zajištění nedostupnosti obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení. Je pravděpodobné, že se tato ujednání, zejména jsou-li založena na technologiích, budou postupem času vyvíjet. Použití technologií, jako je rozpoznávání obsahu, by v zásadě nemělo vyžadovat identifikaci uživatelů nahrávajících daný obsah, avšak v relevantních případech je třeba dodržovat příslušná pravidla ochrany údajů, včetně zásady minimalizace údajů a zásady účelového omezení.

Pokud jde o současné tržní postupy, z dialogu se zúčastněnými stranami, který provedla Komise, vyplynulo, že technologie rozpoznávání obsahu je dnes běžně používaná k řízení užití obsahu chráněného autorským právem, přinejmenším významnými poskytovateli služeb

pro sdílení obsahu online a ve vztahu k určitým druhům obsahu. Významní poskytovatelé služeb podle všeho široce využívají technologii rozpoznávání obsahu založenou na snímání otisků, pokud jde o video a audio obsah[14]. Tato konkrétní technologie by však neměla být nutně považována za tržní standard, zejména pro menší poskytovatele služeb.

Během dialogu se zúčastněnými stranami byly zmíněny i jiné technologie, jež umožňují odhalování obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení. Jedná se o tzv. hašování,[15] vodoznak,[16] použití metadat[17], vyhledávání podle klíčového slova[18] nebo o kombinaci různých technologií. Někteří poskytovatelé služeb vyvinuli interní řešení, zatímco jiní kupují tyto služby od třetích stran. V mnoha případech se proto očekává, že poskytovatelé služeb budou ke splnění svých povinností podle čl. 17 odst. 4 písm. b) (nadále) využívat různé technologické nástroje.

Posouzení toho, zda poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online vynaložil „nejlepší úsilí" podle písmene b) ve vztahu ke konkrétnímu chráněnému obsahu, o kterém byly předem poskytnuty relevantní a nezbytné informace, je třeba provádět případ od případu podle zásady proporcionality stanovené v čl. 17 odst. 5 a v souladu s čl. 17 odst. 7 až 9. V praxi to znamená, že nelze očekávat, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online použijí nejnákladnější nebo technicky nejvyspělejší řešení, pokud by to bylo v jejich konkrétním případě nepřiměřené. To platí také v případě obsahu označeného příslušnými nositeli práv jako obsah, jehož dostupnost by jim mohla způsobit vážnou újmu, jak je vysvětleno v oddíle VI níže. Kromě toho, jak je vysvětleno v 66. bodě odůvodnění, nelze vyloučit, že v některých případech je možné zabránit nepovolenému obsahu pouze na základě oznámení nositelů práv[19]. Toto může být přiměřené například u obsahu, pro který není na trhu snadno dostupná technologie nebo nebyla v daném okamžiku ještě vyvinuta.

Členské státy by měly zvážit tyto prvky:

- Druh a rozsah služby a její cílové publikum: u větších poskytovatelů služeb s významným publikem lze očekávat, že budou využívat pokročilejší řešení/technologie než jiní poskytovatelé služeb s omezeným publikem a omezenými zdroji. Mohlo by být více

14 Tato technologie funguje na bázi otisku na díle nositele práva, který je porovnáván s obsahem nahraným uživateli služby.

15 *Hašování* je technika, jejíž pomocí se soubor převádí v řetězec čísel, který se nazývá „hash kód". Tento hash kód umožňuje zjistit nahrání uživatelem, a odhalit tak potenciálně nepovolený obsah. Rozdíl oproti snímání otisků spočívá podle určitých názorů v tom, že odhalování nepovoleného obsahu funguje zejména tehdy, pokud je nahraný soubor identický s dílem, které bylo „hašováno" (na rozdíl od snímání otisků, které může rozpoznat i odlišnosti).

16 *Vodoznak* je řešení, při kterém je originální soubor opatřen vodoznakem, a může být proto po nahrání rozpoznán na základě tohoto vodoznaku, který funguje jako podpis.

17 Použití *metadat* umožňuje sledovat, zda dané dílo bylo nahráno, na základě metadat připojených k obsahu, jako je jméno autora, název díla.

18 *Vyhledávání podle klíčových slov* bylo zmíněno zejména jako řešení pro menší poskytovatele služeb, kteří možná nemají prostředky na zavedení složitějších a nákladnějších technologií. Jde o nejjednodušší techniku, jejímž prostřednictvím služba manuálně vyhledává na svých internetových stránkách názvy například dané písně / výkonného umělce s cílem odhalit obsah potenciálně porušující autorské právo.

19 To platí bez ohledu na to, zda daná služba splňuje kritéria článku 17 odst. 6.

přiměřené očekávat, že menší poskytovatelé služeb využijí jednodušší řešení (jako metadata nebo vyhledávání podle klíčových slov), pokud tato řešení nepovedou k nadměrnému blokování obsahu v rozporu s odstavci 7 a 9.

- Měla by být rovněž zohledněna dostupnost vhodných a účinných prostředků a související náklady, například pokud poskytovatelé služeb nakupují řešení od třetích stran / poskytovatelů technologií a pokud jsou tato řešení vyvíjena interně, jakož i náklady spojené s přezkumem prováděným člověkem v souvislosti s řešením sporů (viz oddíl IV). Měly by být zohledněny také kumulativní náklady různých řešení, která poskytovatel služeb možná bude muset zavést, jakož i omezení různých technologií v závislosti na druhu obsahu. Například pro různé druhy obsahu mohou být zapotřebí různá řešení (například technologie rozpoznávání obsahu pro hudbu nemusí být tytéž jako pro statický obrazový materiál a mohou být vyvinuty různými poskytovateli technologií). Zohledněny by měly být také kumulativní náklady, pokud nositelé práv sami vyvinuli různá řešení v oblasti ochrany, jež vyžadují, aby poskytovatelé služby používali různý software (například pro různá řešení využívající vodoznak).

- Druh obsahu nahraného uživateli: pokud služba zpřístupňuje různé druhy obsahu, mohou se opatření, jež je třeba přijmout, lišit podle toho, zda daný obsah na internetových stránkách poskytovatele služeb převládá, nebo je méně obvyklý, za předpokladu, že je splněna povinnost nejlepšího úsilí. Lze očekávat, že poskytovatelé služeb zavedou v prvním z uvedených případů komplexnější řešení než ve druhém.

V neposlední řadě se poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online mohou na základě rozsahu obsahu dostupného na jejich službách rozhodnout poskytovat různé nástroje různým nositelům práv, pokud použitá řešení zajišťují splnění jejich povinnosti vynaložení nejlepšího úsilí pro účely čl. 17 odst. 4 písm. b).

Příslušné informace musí být přesné, aby poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online umožnily jednat. Co může představovat „relevantní“ informace, se bude lišit v závislosti na dotčených dílech a na okolnostech, které se týkají konkrétních děl nebo jiných předmětů ochrany. Informace by měly být přinejmenším přesné, pokud jde o vlastnická práva ke konkrétnímu dotčenému dílu nebo předmětu ochrany. Co může představovat „nezbytné“ informace, se může lišit v závislosti na řešeních využívaných poskytovateli služeb. Měly by poskytovatelům služeb umožňovat účinné uplatňování technologických řešení, která případně používají. Pokud je například používáno snímání otisků, lze požádat nositele práv, aby poskytli otisk konkrétního díla / předmětu ochrany nebo soubor, ze kterého pořídí otisk poskytovatel služeb, spolu s informacemi o vlastnických právech. Pokud jsou používána řešení založená na metadatech, mohou poskytnuté informace sestávat např. z názvu, autora/producenta, délky trvání, data nebo jiných informací, které jsou relevantní a nezbytné k tomu, aby poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online mohli přijmout opatření. V této souvislosti je důležité, aby metadata poskytnutá nositeli práv nebyla následně odstraněna.

Vzhledem k tomu, že spolupráce je klíčová, pojem „nezbytné a relevantní informace“ zároveň předpokládá, že poskytovatelé služeb budou brát v úvahu povahu a kvalitu

informací, jež nositelé práv mohou reálně poskytnout. V této souvislosti je třeba nositele práv a poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online vybízet, aby spolupracovali při hledání co nejlepšího přístupu k identifikaci děl.

Při poskytování relevantních a nezbytných informací poskytovatelům služeb se nositelé práv mohou rozhodnout, že označí konkrétní obsah chráněný autorským právem a právy s ním souvisejícími, jehož nepovolená dostupnost online by jim mohla způsobit závažnou hospodářskou újmu. To, že nositelé práv tento obsah předem označí, může být faktorem, který se zohlední při posuzování toho, zda poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online vynaložili nejlepší úsilí k zajištění nedostupnosti tohoto konkrétního obsahu a zda tak učinili v souladu se zárukami pro oprávněná užití podle čl. 17 odst. 7, jak je vysvětleno v části VI níže.

3. „ODSTRANĚNÍ OBSAHU NA ZÁKLADĚ OZNÁMENÍ“ A „ZAMEZENÍ OPĚTOVNÉMU NAHRÁNÍ OBSAHU NA ZÁKLADĚ OZNÁMENÍ“ (ČL. 17 ODST. 4 PÍSM. C))

Třetí podmínkou, která je uvedena v čl. 17 odst. 4 písm. c), je to, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online odpovídají za neoprávněná sdělení nebo zpřístupnění veřejnosti, pokud neprokáží, že ihned poté, co od nositelů práv obdrželi dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnili přístup k oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranili ze svých internetových stránek, a že vynaložili nejlepší úsilí k zamezení jejich budoucímu nahrání v souladu s čl. 17 odst. 4 písm. b).

Tento systém odstranění obsahu na základě oznámení a zamezení opětovnému nahrání obsahu na základě oznámení se použije, je-li na internetových stránkách poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online dostupný obsah, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení. V praxi existují tyto hlavní scénáře, kdy dojde k tomu, že je dostupný nepovolený obsah a je vyžadováno opatření podle čl. 17 odst. 4 písm. c):

(i) nositelé práv předem neposkytli poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online „relevantní a nezbytné“ informace podle čl. 17 odst. 4 písm. b) s cílem zamezit dostupnosti obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení. Konají *ex post* až poté, co se daný obsah stal dostupným, a žádají o jeho odstranění a o zamezení jeho budoucímu nahrání na základě nezbytných a relevantních informací od nositelů práv; nebo

(ii) poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online vynaložili „veškeré úsilí“ k zamezení dostupnosti nepovoleného obsahu podle čl. 17 odst. 4 písm. b), avšak navzdory tomuto úsilí se obsah, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, stane dostupným z objektivních důvodů, například pokud určitý obsah nelze rozpoznat vzhledem k zákonitým omezením použitých technologií; nebo

(iii) v některých specifických případech lze očekávat, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online budou jednat až po obdržení oznámení od nositelů práv, jak je vysvětleno v 66. bodě odůvodnění.

„Nejlepší úsilí“, které by poskytovatelé služeb měli vynaložit k zamezení budoucího nahrání oznámených děl, by mělo být pojímáno stejným způsobem jako v souvislosti s čl. 17 odst. 4 písm. b), jak je vysvětleno v pododdíle 2. Posouzení toho, zda poskytovatelé služeb vynaložili nejlepší úsilí, je třeba provádět případ od případu a s přihlédnutím k zásadě proporcionality stanovené v čl. 17 odst. 5.

Členské státy by měly mít na paměti, že uplatňování článku 17 nemá vést ke vzniku žádných obecných povinností v oblasti dohledu, jak je stanoveno v odstavci 8, a že musí být zaručena možnost oprávněného užití, jak je stanoveno v odstavcích 7 a 9, dle vysvětlení v oddíle VI dále. To je zvlášť důležité při uplatňování druhé části písmene c) podle níž poskytovatelé služeb musí vynaložit nejlepší úsilí k zamezení budoucímu nahrání oznámených děl.

Stejně jako v případě čl. 17 odst. 4 písm. b) musí nositelé práv poskytnout určité informace, aby poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online mohli jednat.

Při provádění čl. 17 odst. 4 písm. c) musí členské státy jasně rozlišovat mezi druhem informací, které nositelé práv poskytují v „dostatečně odůvodněném oznámení“ za účelem odstranění obsahu (část „odstranění obsahu“ písm. c), a „relevantními a nezbytnými informacemi“, které poskytují za účelem zamezení budoucímu nahrávání oznámených děl (část „zamezení opětovnému nahrání“ písmene c), která odkazuje na písmeno b)).

Pokud jde o informace, jež mají být poskytnuty za účelem splnění povinnosti „odstranění obsahu“ podle odst. 4 písm. c), a zejména pokud jde o prvky, jež mají být uvedeny v „dostatečně odůvodněném oznámení“, Komise doporučuje, aby se členské státy při provádění řídily doporučením Komise o opatřeních pro efektivní boj proti nezákonnému obsahu online[20]. V bodech 6 až 8 ze seznamu doporučení jsou uvedeny prvky, které by mohly být v oznámeních uvedeny. Oznámení by měla být *dostatečně přesná a řádně odůvodněná, tak aby* poskytovatelé služeb *[mohli] informovaně a s náležitou péčí rozhodnout o obsahu, k němuž se oznámení vztahuje, zejména pokud jde o to, zda je obsah nutné považovat za nezákonný*. Oznámení by zejména měla obsahovat *[vysvětlení] důvodů, které vedou oznamovatele k názoru, že se jedná o nezákonný obsah, a [jasný popis] umístění tohoto obsahu*. Tyto konkrétní informace by nemusely být nutně vyžadovány podle čl. 17 odst. 4 písm. b), měly by však být zpravidla vyžadovány podle čl. 17 odst. 4 písm. c) první části. Doporučení rovněž stanoví možnost, aby oznamovatelé, pokud si to přejí, mohli uvádět v oznámení své kontaktní údaje.

Pokud jde o povinnost „zabránění opětovnému nahrání“, čl. 17 odst. 4 písm. c) druhá část vyžaduje, aby poskytovatelé služeb vynaložili nejlepší úsilí k zamezení budoucím nahráním děl nebo jiných předmětů ochrany oznámených nositeli práv. Toto ustanovení odkazuje na písmeno b) téhož odstavce, což znamená, že aby mohli poskytovatelé služeb vynaložit nejlepší úsilí k zamezení budoucím nahráním podle tohoto ustanovení, musí jim nositelé práv poskytnout stejný druh „relevantních a nezbytných“ informací jako pro uplatnění písmene b).

[20] Viz doporučení Komise ze dne 1. března 2018, k dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-recommendation-measures-effectively-tackle-illegal-content-online.

To například znamená, že pokud poskytovatel služeb používá k zamezení budoucího nahrávání oznámených děl technologie snímání otisků, nestačilo by obdržet pouze informace poskytnuté v oznámení. V tomto případě, aby se poskytovatelům služeb umožnilo zamezit budoucím nahráním oznámených děl, museli by nositelé práv poskytnout poskytovatelům služeb otisky nebo soubory obsahu.

4. ZVLÁŠTNÍ REŽIM ODPOVĚDNOSTI PRO NOVÉ POSKYTOVATELE (ČL. 17 ODST. 6)

V čl. 17 odst. 6 se stanoví zvláštní režim odpovědnosti s odlišnými podmínkami pro „nové“ společnosti, které v EU působí po dobu kratší než tři roky a které mají roční obrat nižší než 10 milionů EUR.

Při provádění čl. 17 odst. 6 by členské státy neměly jít nad rámec podmínek stanovených ve směrnici a měly by mít na paměti, že tento mírnější režim odpovědnosti má zohlednit zvláštní případ nových společností, které pracují s obsahem nahraným uživateli, aby vytvořily nové obchodní modely, jak je vysvětleno v 67. bodě odůvodnění.

Co se týče ročního obratu, důležitý je hlavně článek 4 doporučení Komise 2003/361/ES. Podrobnější pokyny, jak vypočítat obrat mimo jiné v případech, kdy podnik může být ve spojení s jinými podniky, jsou uvedeny v *Uživatelské příručce k definici malých a středních podniků*[21], kterou vypracovaly útvary Komise.

V čl. 17 odst. 6 se stanoví dvoustupňový systém s různými pravidly vztahujícími se na „nové“ poskytovatele služeb v závislosti na publiku, které přitahují. Konkrétně:

a) mají-li tito „noví“ poskytovatelé služeb méně než pět milionů jedinečných návštěvníků, jsou povinni vynaložit nejlepší úsilí k získání svolení (čl. 17 odst. 4 písm. a)) a musí splnit povinnost „odstranění na základě oznámení“ podle čl. 17 odst. 4 písm. c) první části;

b) mají-li tito „noví“ poskytovatelé služeb více než pět milionů jedinečných návštěvníků, vztahují se na ně stejné povinnosti, co se týče nejlepšího úsilí k získání svolení a „odstranění na základě oznámení“, jako na poskytovatele služeb s menším publikem, ale navíc musí také splnit povinnost zamezení budoucím nahráním oznámených děl podle čl. 17 odst. 4 písm. c) druhé části (povinnost „zamezení opětovnému nahrání“).

Na obě kategorie poskytovatelů služeb se nevztahuje podmínka nejlepšího úsilí k zajištění nedostupnosti obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, stanovená v čl. 17 odst. 4 písm. b).

[21] https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/conferences/state-aid/sme/smedefinitionguide_en.pdf.

Důležitým rozlišujícím prvkem mezi oběma kategoriemi poskytovatelů služeb je *měsíční počet jedinečných návštěvníků*. V čl. 17 odst. 6 je upřesněno, že průměrný měsíční počet jedinečných návštěvníků těchto poskytovatelů služeb má být vypočten na základě předchozího kalendářního roku. Jak je dále vysvětleno v 66. bodě odůvodnění, je v tomto výpočtu třeba zohlednit návštěvníky ze všech členských států. Při výpočtu počtu jedinečných návštěvníků musí být dodržována pravidla ochrany soukromí a ochrany údajů.

Při posuzování toho, zda „noví" poskytovatelé služeb splnili své příslušné povinnosti, aby mohli být zproštěni odpovědnosti za nepovolená sdělení obsahu veřejnosti, jak je popsáno výše, musí být zohledněna zásada proporcionality stanovená v čl. 17 odst. 5[22]. To znamená, že nejlepší úsilí, které lze očekávat od „nových" poskytovatelů služeb k získání svolení, se může lišit v závislosti na jejich konkrétní situaci (jak je vysvětleno v oddíle III).

Pokud jde o nejlepší úsilí, které musí vynaložit „noví" poskytovatelé služeb s *více* než pěti miliony jedinečných návštěvníků měsíčně *k zamezení budoucím nahráním oznámených děl*, mohlo by se od nich očekávat méně než od poskytovatelů služeb spadajících pod čl. 17 odst. 4. Bylo by odpovídající, kdyby využívali méně komplexní a méně nákladná řešení.

Při uplatňování řešení k zamezení budoucím nahráním musí být splněny záruky pro oprávněné uživatele obsažené v čl. 17 odst. 7 a 9, jak je popsáno v oddíle VI níže, zejména pokud „noví" poskytovatelé služeb používají automatizované nástroje pro rozpoznávání obsahu.

VI. ZÁRUKY PRO OPRÁVNĚNÉ ZPŮSOBY UŽITÍ OBSAHU (čl. 17 odst. 7) a MECHANISMY PRO VYŘIZOVÁNÍ STÍŽNOSTÍ A ZJEDNÁVÁNÍ NÁPRAVY PRO UŽIVATELE (čl. 17 odst. 9)

V čl. 17 odst. 7 a čl. 17 odst. 9 se stanoví, že žádné opatření, jež provedou společně poskytovatelé služeb a nositelé práv, nesmí vést k nedostupnosti obsahu, který neporušuje autorské právo nebo práva s ním související, a to ani v důsledku uplatnění jakékoli výjimky nebo omezení. Toto užití, které neporušuje autorské právo, se často označuje jako „oprávněné užití". V čl. 17 odst. 7 se navíc stanoví, že členské státy musí zajistit, aby uživatelé v každém členském státě mohli při nahrávání a zpřístupňování obsahu vytvořeného uživateli služeb pro sdílení obsahu online využívat existující výjimky či omezení pro citace, kritiku, recenze a užití pro účely karikatury, parodie nebo pastiše. Povinnosti uvedené v čl. 17 odst. 7 a 9 jsou zvlášť důležité pro uplatňování „nejlepšího úsilí" podle čl. 17 odst. 4.

Členské státy by měly výslovně provést ve svém právu znění čl. 17 odst. 7 prvního pododstavce, které se týká způsobů užití, jež neporušují autorské právo.

[22] V čl. 17 odst. 6 se odkazuje na čl. 17 odst. 4, který je zmíněn v čl. 17 odst. 5.

Od členských států se rovněž požaduje, aby ve svých vnitrostátních právních předpisech provedly povinné výjimky uvedené v čl. 17 odst. 7 druhém pododstavci, které se vztahují na užití obsahu vytvořeného uživateli služeb pro sdílení obsahu online pro účely:

(a) citace, kritiky, recenze;

(b) užití pro účely karikatury, parodie nebo pastiše.

Výjimky nebo omezení uvedené ve směrnici 2001/29/ES jsou dobrovolné povahy a jsou určeny pro všechny uživatele a v případě citace, kritiky a recenze se na ně vztahují zvláštní podmínky. Naproti tomu provedení konkrétních výjimek a omezení uvedených v čl. 17 odst. 7 je pro členské státy povinné, vztahují se výlučně a pouze na online prostředí a na všechny uživatele při nahrávání a zpřístupňování obsahu vytvořeného uživateli služeb pro sdílení obsahu online a pro jejich uplatňování neexistují žádné další podmínky.

Je důležité mít na paměti, že s ohledem na různá dotčená základní práva se unijní normotvůrci rozhodli zavést tyto konkrétní výjimky či omezení jako povinné. V 70. bodě odůvodnění je vysvětleno, že umožnění toho, aby uživatelé mohli nahrávat a zpřístupňovat jimi vytvořený obsah pro účely výjimek či omezení uvedených v čl. 17 odst. 7, je obzvláště důležité pro „nastolení rovnováhy mezi základními právy stanovenými v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), zejména svobodou projevu a svobodou umění, a právem na vlastnictví, včetně duševního vlastnictví“.

(i) Oprávněné způsoby užití podle čl. 17 odst. 7 a 9

Oprávněné způsoby užití, jež neporušují autorské právo nebo práva s ním související, mohou zahrnovat a) užití na základě výjimek a omezení; b) užití osobami, které jsou držiteli práv k obsahu, jejž nahrávají nebo tato práva vypořádali, nebo užití, na která se vztahuje svolení podle čl. 17 odst. 2; a c) užití obsahu, na který se autorské právo nebo práva s ním související nevztahují, zejména děl ve veřejné sféře nebo například obsahu, který nesplňuje minimální míru originality nebo kterýkoli jiný požadavek související s hranicí pro ochranu.

V souvislosti se způsoby užití na základě výjimek a omezení by výše uvedené výjimky stanovené v čl. 17 odst. 7 měly být chápány jako autonomní pojmy práva Unie a měly by být posuzovány v konkrétním kontextu tohoto ustanovení[23]. Členské státy, které již případně provedly tyto výjimky podle směrnice 2001/29/ES, by měly přezkoumat své právní předpisy a v případě potřeby je změnit a zajistit, aby byly v souladu s čl. 17 odst. 7, zejména pro online prostředí. Členské státy, jejichž právní předpisy tyto výjimky či omezení nestanoví, je budou muset provést ve svém vnitrostátním právu přinejmenším pro způsoby užití, na něž se vztahuje článek 17.

[23] Viz věc C□201/13, Deckmyn, bod 14 *... znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii, přičemž tento výklad je třeba nalézt s přihlédnutím ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (rozsudek Padawan, C□467/08, EU:C:2010:620, bod 32 a citovaná judikatura)*.

Pokud jde o pojmy „citace“ a „parodie“, Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) uvedl, že jelikož tyto pojmy nejsou ve směrnici 2001/29/ES nijak definovány, význam a dosah těchto výrazů musí být určeny v souladu s jejich obvyklým smyslem v běžném jazyce s přihlédnutím ke kontextu, ve kterém jsou použity, a cílům, které sleduje právní úprava, jejíž jsou součástí[24]. Stejný přístup lze uplatnit k pojmům „pastiš“, „kritika“ a „recenze“, které nejsou v čl. 17 odst. 7 definovány.

Členské státy by měly provést nebo upravit povinné výjimky a omezení uvedené v čl. 17 odst. 7 způsobem, který umožní jejich uplatňování v souladu s Listinou základních práv[25] a zajistí jejich účinnost v souladu s judikaturou SDEU[26].

Oprávněné způsoby užití zmíněné v čl. 17 odst. 7 a 9 by se měly rovněž zahrnovat způsoby užití, jež mohou spadat pod jiné výjimky a omezení stanovené ve směrnici 2001/29/EU, které jsou pro členské státy dobrovolné. Tyto výjimky a omezení budou použitelné v kontextu článku 17, pokud je členské státy provedly ve svých vnitrostátních právních předpisech. Nejrelevantnějšími z těchto dobrovolných výjimek a omezení by mohly být například příležitostné užití[27] a užití děl vytvořených za účelem jejich trvalého umístění na veřejných místech (například architektonická díla nebo sochy)[28].

Jiné oprávněné způsoby užití pro účely čl. 17 odst. 7 zahrnují povolené způsoby užití. Jde o způsoby užití, kdy nahrávající má veškerá příslušná práva k nahrávanému obsahu buď proto, že nahrávající nahrávaný obsah vytvořil a tento obsah neobsahuje žádný obsah třetích stran, nebo proto, že nahrávající získal veškerá potřebná svolení od nositelů práv. Tento druhý případ by mohl například zahrnovat nahrávání profesionálními uživateli, jako jsou subjekty rozhlasového a televizního vysílání, kteří vypořádali všechna nezbytná práva.

V neposlední řadě pojem „oprávněné způsoby užití“ zahrnuje rovněž způsoby užití obsahu, na nějž se nevztahuje autorské právo nebo práva s ním související, zejména díla ve veřejné sféře, tj. díla, jejichž doba ochrany již uplynula, a proto již nejsou autorským právem chráněna, a dále materiál, který nesplňuje kritéria ochrany s ohledem na judikaturu SDEU[29].

(ii) Uplatňování čl. 17 odst. 4 v souladu s čl. 17 odst. 7 a 9

Pokud jde o čl. 17 odst. 7, podle něhož spolupráce mezi nositeli práv a poskytovateli služeb nesmí vést k omezování dostupnosti oprávněného obsahu, je třeba jej vykládat ve spojení s ustanoveními o „nejlepším úsilí“ stanovenými v čl. 17 odst. 4, neboť právě v tomto kontextu se uskutečňuje spolupráce, pokud jde o obsah, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení. To, že poskytovatelé služeb a nositelé práv musí respektovat oprávněné způsoby užití, je třeba brát v úvahu při posuzování toho, zda poskytovatel služeb vynaložil „nejlepší

[24] Věc C-476/17, Pelham, bod 70, a věc C-201/13, Deckmyn, bod 19.
[25] Například věc C-516/17, Spiegel Online, bod 52; C-314/12, UPC Telekabel Wien, bod 46.
[26] Například ve věci C-145/10, Eva Painer, bod 133; C-117/13, Darmstadt, bod 43.
[27] Ustanovení čl. 5 odst. 3 písm. i) směrnice 2001/29/ES.
[28] Ustanovení čl. 5 odst. 3 písm. h) směrnice 2001/29/ES. Komise výslovně členským státům doporučila, aby provedly tuto výjimku ve svém právu, ve svém sdělení *Podpora spravedlivé, efektivní a konkurenceschopné ekonomiky orientované na autorské právo na jednotném digitálním trhu*, COM(2016) 592.
[29] Věc C-469/17, Funke Medien, body 18–20.

úsilí“ podle čl. 17 odst. 4 písm. b) a druhé části písm. c), bez ohledu na konkrétní řešení nebo technologii, kterou daná služba používá.

Kromě povinností uvedených v čl. 17 odst. 7 se použije mechanismus pro stížnosti a nápravu stanovený v čl. 17 odst. 9 (viz oddíl níže). Pro provedení a uplatňování čl. 17 odst. 7 by proto nepostačovalo obnovení oprávněného obsahu *ex post* podle čl. 17 odst. 9 poté, co byl odstraněn nebo k němu byl znemožněn přístup.

Uplatnění povinnosti dosáhnout výsledku v čl. 17 odst. 7 je obzvláště důležité, pokud poskytovatelé služeb používají technologii automatizovaného rozpoznávání obsahu podle čl. 17 odst. 4. Za současného stavu znalostí nemůže žádná technologie provádět posuzování na zákonem požadované úrovni, zda obsah, který chce uživatel nahrát, porušuje autorské právo, nebo zda představuje oprávněné užití. Technologie rozpoznávání obsahu však může identifikovat konkrétní obsah chráněný autorským právem, o kterém nositelé práv poskytovatelům služeb poskytli relevantní a nezbytné informace.

Aby byl proto zajištěn soulad s čl. 17 odst. 7 v praxi a nebyly dotčeny oprávněné způsoby užití, včetně užití na základě výjimek a omezení, platí, že pokud nahrávaný obsah odpovídá konkrétnímu souboru poskytnutému nositeli práv, mělo by být automatizované blokování, tj. zamezení nahrání pomocí technologie, v zásadě omezeno na nahrávaný obsah zjevně porušující autorské právo.

Jak je podrobněji uvedeno níže, jiné druhy nahrávaného obsahu, jež nepředstavují zjevné porušení autorského práva, by v zásadě měly být umístěny na internet, a pokud nositelé práv vyjádří námitku zasláním oznámení, mohou být *ex post* přezkoumány člověkem.

Tento přístup, podle něhož by poskytovatelé služeb měli při nahrávání určit, zda obsah zjevně porušuje autorská práva, či nikoli, představuje přiměřený praktický standard pro určení toho, zda by měl být nahrávaný obsah zablokován, nebo umístěn na internet, a pro zajištění dodržení čl. 17 odst. 7, s ohledem na stávající omezení technologie. Identifikace obsahu zjevně porušujícího autorské právo a jiného obsahu automatizovanými prostředky nepředstavuje právní posouzení oprávněnosti nahrávaného obsahu, ani toho, zda se na něj vztahuje výjimka. Kritéria uplatňovaná pro provádění tohoto rozlišení by proto neměla mít dopad na nejlepší úsilí, jež mají poskytovatelé služeb vynaložit k získání svolení podle čl. 17 odst. 4 písm. a).

***

V praxi platí, že pokud poskytovatelé služeb používají nástroje pro rozpoznávání obsahu, měli by brát v potaz informace poskytnuté nositeli práv o jejich konkrétním obsahu, aby určili, zda konkrétní nahrávaný obsah zjevně porušuje autorské právo, či nikoli[30]. Zároveň by

[30] Tento přístup zohledňuje současné tržní postupy spolupráce mezi nositeli práv a poskytovateli služeb. Například pokud nositelé práv poskytnou poskytovateli služeb otisk nebo soubor s informacemi o příslušných právech pro jejich konkrétní obsah, poskytují poskytovatelům služeb také pokyny ohledně toho, zda a kdy by tento obsah, je-li rozpoznán v obsahu nahrávaném uživateli, měl být zablokován, s ohledem na různé charakteristiky nahrávaného obsahu. Z dialogu se zúčastněnými stranami vyplynulo, že někteří nositelé práv již dnes patrně dávají poskytovatelům služeb pokyny, aby uplatňovali určitou míru tolerance a povolovali dostupnost některého obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, například krátkých úryvků z filmů.

nositelé práv při vydávání pokynů poskytovatelům služeb měli brát v úvahu oprávněné způsoby užití. Obsah, pro který nositelé práv nevydali poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online pokyny k zablokování, by neměl být považován za zjevně porušující autorské právo.

Relevantní kritéria pro zjišťování nahrávaného obsahu zjevně porušujícího autorské právo by v praxi mohla zahrnovat délku/velikost zjištěného obsahu užitého v nahrávaném obsahu, podíl shodujícího se / zjištěného obsahu v poměru k celému nahranému obsahu (například zda je odpovídající obsah použit samostatně, nebo v kombinaci s jiným obsahem) a míru pozměnění díla (například zda se nahrávaný obsah shoduje se zjištěným obsahem pouze zčásti, jelikož byl uživatelem pozměněn). Tato kritéria by mohla být uplatňována s přihlédnutím k druhu obsahu, obchodnímu modelu[31] a k riziku, zda bude nositelům práv způsobena vážná hospodářská újma.

Přesná shoda celých děl nebo významné části díla by běžně měla být považována za zjevné porušení autorského práva (například pokud je jako pozadí videa vytvořeného uživatelem použita nahrávka celé písně). Tak by tomu bylo i v případě nahrání originálního díla, které bylo pouze technicky změněno/zkresleno s cílem zamezit jeho identifikaci (jako v případě přidání vnějšího rámečku k obrazu nebo jeho otočení o 180°).

Na druhé straně nahrávaný obsah, který se s informacemi poskytnutými nositeli údajů shoduje jen zčásti, neboť uživatel značně pozměnil dílo tvůrčím způsobem, například tím, že do obrazu doplnil prvky s cílem vytvořit „mem“, by obecně nebylo zjevným porušením autorského práva (na tento příklad se může vztahovat výjimka týkající se parodie).

Jiným příkladem nahrávaného obsahu, který by obecně neměl být považován za zjevné porušení autorského práva, je nahrávaný obsah, jenž obsahuje krátké úryvky představující pouze malou část z celého díla označeného nositeli práv (na takové užití se může vztahovat výjimka týkající se citace). Tak by tomu mohlo být v případě videa vytvořeného uživatelem, jež zahrnuje úryvek z celovečerního filmu nebo úryvek písně[32]. Délka úryvku sama o sobě není právním kritériem pro určení, zda je užití oprávněné. Jedná se však, ve spojení s kontextem užití, o důležitou známku toho, že se na příslušný nahrávaný obsah může vztahovat některá z výjimek stanovených v právu EU. V souladu s judikaturou SDEU[33] je na členských státech, aby zajistily účinnost výjimek a dodržení jejich účelu s cílem zajistit spravedlivou rovnováhu práv a zájmů mezi různými kategoriemi nositelů práv a uživatelů předmětů ochrany. Z toho vyplývá, že výklad článku 17 musí umožňovat zachování účinnosti výjimek a dosažení jejich účelu, neboť tento požadavek má zvláštní význam, pokud je cílem těchto výjimek zajistit dodržování základních svobod.

Mohou také existovat složitější případy, kdy může být nutné zohlednit další kritéria nebo kombinaci kritérií (kromě délky použitého úryvku a toho, zda je užit transformativním způsobem) v závislosti na obsahu a situaci. Klíčem k postupnému doladění uplatňování

[31] Například velmi velký počet velmi krátkých úryvků nahraných ve službě by mohl způsobit nositelům práv vážnou újmu, pokud jsou brány v potaz společně v souhrnné podobě. Existují služby, jejichž obchodní model je konstruován pro používání krátkého obsahu ve velkém měřítku, například velmi krátkých hudebních úryvků.

[32] Například video „Deset nejlepších filmových momentů roku“ vytvořené uživatelem.

[33] Věc C-516/17, Spiegel Online.

tohoto mechanismu je spolupráce mezi poskytovateli služeb a nositeli práv a zpětná vazba od uživatelů.

Poskytovatelé služeb by měli zejména s patřičnou péčí a důsledností plnit svoji povinnost nejlepšího úsilí před nahráním obsahu, které by mohlo nositelům práv způsobit vážnou hospodářskou újmu (viz oddíl V.2 výše). V této souvislosti mohou poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online (je-li to přiměřené, možné a praktické) provádět u nahraného obsahu obsahujícího tento označený obsah zjištěný automatizovaným nástrojem pro rozpoznávání obsahu rychlý přezkum člověkem *ex ante*. To by byl případ obsahu, který je obzvláště citlivý z hlediska času (například hudební nahrávky či filmy před oficiálním vydáním či premiérou nebo sestřih nedávno vysílaných sportovních událostí)[34].

Aby byla zajištěna náležitá rovnováha mezi různými dotčenými základními právy, a sice svobodou projevu uživatelů, právem duševního vlastnictví nositelů práv a právem poskytovatelů na podnikání, měla by být tato zvýšená péče o označený obsah omezena na případy s vysokými riziky vážné hospodářské újmy, která by měla být nositeli práv řádně odůvodněna. Tento mechanismus by neměl vést k nepřiměřené zátěži pro poskytovatele služeb ani k obecným povinnostem v oblasti dohledu. Pojem obecného dohledu sice není v čl. 17 odst. 8 definován, avšak je tam vyjádřen stejnými výrazy jako v článku 15 směrnice 2000/31/ES. Při uplatňování čl. 17 odst. 8 prvního pododstavce by však měl být brán v úvahu kontext, režim a cíl článku 17 a zvláštní úloha poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online podle tohoto ustanovení.

U obsahu, který již není časově citlivý, by přezkum člověkem *ex ante* již neměl být zapotřebí[35]. Poskytovatelé služeb, kteří se rozhodnou zavést rychlý přezkum člověkem *ex ante* jako součást svého mechanismu zajištění souladu s předpisy, by měli zahrnout i mechanismy ke zmírnění rizik jeho zneužití.

V důsledku přezkumu člověkem *ex ante* může poskytovatel služeb nahraný obsah zablokovat, nebo ho zpřístupnit. Nositelé práv a uživatelé by o výsledku přezkumu měli být informováni. Je-li obsah zablokován, uživatelé by měli mít možnost blokování napadnout v rámci mechanismu pro zjednávání nápravy.

***

Pokud je zjištěn nahrávaný obsah zjevně porušující autorské právo a je zablokován, tj. k nahrání nedošlo, uživatelé by o tom měli být bez zbytečného odkladu vyrozuměni a měli by mít přesto možnost blokování napadnout s uvedením důvodů jejich žádosti v rámci mechanismu pro zjednávání nápravy stanoveného v čl. 17 odst. 9 (viz níže).

Obsah, který nepředstavuje zjevné porušení autorského práva, by měl být při nahrávání umístěn na internet s výjimkou obsahu označeného nositeli práv (podléhá-li rychlému *ex ante* přezkumu člověkem). Poskytovatelé služeb by měli bez zbytečného odkladu informovat nositele práv o tom, že byl obsah umístěn na internet. Pokud nositelé práv vznesou námitku, poskytovatelé služeb by měli provést rychlý přezkum člověkem *ex post* a přijmout rychlé rozhodnutí, zda má být tento obsah ponechán online, nebo by měl být odstraněn. Nositelé

[34] Časově citlivé mohou být i jiné druhy obsahu.
[35] Například v případě fotbalového zápasu může být citlivost otázkou dnů.

práv by měli vznést námitky prostřednictvím oznámení. Při posuzování toho, zda je oznámení dostatečně odůvodněné, by měly být zohledněny informace, jež poskytli nositelé práv *ex ante*.

Přezkum *ex post* provedený člověkem by měl poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online umožnit přijmout rozhodnutí zohledňující jak argumenty nositelů práv, tak argumenty uživatelů. Během přezkumu člověkem by obsah měl zůstat online.

Pokud se poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online v důsledku přezkumu člověkem *ex post* na základě argumentů nositelů práv a uživatelů nakonec rozhodne, že znemožní přístup k nahranému obsahu nebo ho odstraní, měl by o výsledku přezkumu co nejdříve informovat uživatele a příslušné nositele práv. Uživatel by měl mít možnost využít mechanismu mimosoudního řešení sporů, který je stanoven v čl. 17 odst. 9.

Zůstane-li obsah online, mohou nositelé práv přesto zaslat později další oznámení, pokud se objeví nové prvky nebo okolnosti, jež odůvodňují nové posouzení.

U poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online by se mělo mít za to (dokud se neprokáže opak), že splnili své povinnosti nejlepšího úsilí podle čl. 17 odst. 4 písm. b) a c) s ohledem na čl. 17 odst. 7, pokud jednali s řádnou péčí ve vztahu k obsahu, který nepředstavuje zjevné porušení autorského práva, s uplatněním přístupu popsaného v těchto pokynech, při zohlednění relevantních informací od nositelů práv. A naopak by se mělo mít za to (dokud se neprokáže opak), že nesplnili své povinnosti nejlepšího úsilí s ohledem na čl. 17 odst. 7 a nesou odpovědnost za porušení autorského práva, pokud zpřístupnili nahraný obsah navzdory informacím poskytnutým nositeli práv, včetně (pokud jde o obsah, který není obsahem zjevně porušujícím autorské právo) informací o označeném obsahu, jak je uvedeno v oddíle V.2 výše.

Pravidelné zprávy o obsahu zablokovaném v důsledku uplatnění automatizovaných nástrojů při plnění požadavků nositelů práv[36] by členským státům umožnily sledovat, zda je článek 17 náležitě uplatňován, a zejména ustanovení čl. 17 odst. 8 a 9. Především zástupcům uživatelů by to rovněž umožnilo sledovat a napadat uplatňování parametrů, jež stanoví poskytovatelé služeb ve spolupráci s nositeli práv za účelem odhalování systematického zneužívání. Toto by mohlo být založeno například na počtu a druhu zablokovaného obsahu a stížností podaných uživateli.

Mechanismus popsaný v těchto pokynech by neměl bránit možnému využití technologie pro vykazování užití povoleného obsahu a odměňování za užití tohoto obsahu podle smluvních podmínek, na kterých se nositelé práv a poskytovatelé služeb dohodnou.

(iii) Mechanismus pro stížnosti a nápravu podle čl. 17 odst. 9

V čl. 17 odst. 9 se vyžaduje, aby členské státy stanovily mechanismy pro stížnosti a nápravu, které poskytovatelé služeb musí poskytnout uživatelům pro případ sporů týkajících se

[36] Na základě uplatnění přístupu, který navrhla Komise ve svém návrhu aktu o digitálních službách.

zablokování nebo odstranění jejich obsahu. V rámci tohoto mechanismu musí rozhodnutí o znemožnění přístupu nebo odstranění nahraného obsahu podléhat přezkumu člověkem s cílem určit, zda užití je, či není oprávněné a zda by obsah měl být obnoven, či nikoli. Vyžaduje také, aby členské státy zajistily, aby pro řešení těchto sporů byly k dispozici mimosoudní nápravné mechanismy.

Členské státy by měly stanovit pravidla týkající se těchto mechanismů pro stížnosti a nápravu. Uživatelům musí být poskytnuta možnost napadnout rozhodnutí poskytovatelů služeb o zablokování nebo odstranění jejich nahraného obsahu. To se může týkat obsahu zjevně porušujícího autorské právo zablokovaného v důsledku uplatnění čl. 17 odst. 4 písm. b) v souladu s čl. 17 odst. 7, jakož i obsahu odstraněného *ex post* na základě dostatečně odůvodněného oznámení předloženého nositeli práv podle čl. 14 odst. 4 písm. c). Během přezkumu člověkem provedeného v rámci mechanismu nápravy by obsah měl zůstat nefunkční s výjimkou zvláštního případu uvedeného výše pro obsah, který není obsahem zjevně porušujícím čl. 17 odst. 7.

V souladu s požadavkem čl. 17 odst. 9, aby stížnosti uživatelů byly vyřizovány bez zbytečného odkladu, by členské státy měly stanovit, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online a nositelé práv musí reagovat na stížnosti uživatelů v přiměřeně krátké lhůtě s cílem zajistit rychlé fungování mechanismu. Konkrétní lhůty pro vyřizování stížností uživatelů nejsou v čl. 17 odst. 9 uvedeny, nicméně stížnosti by měly být vyřizovány rychle, aby nebylo dotčeno základní právo na svobodu projevu. V praxi mohou být nutné různé lhůty v závislosti na specifičnosti a složitosti každého případu. Pokud nositelé práv nereagují v přiměřené lhůtě, měli by poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online rozhodnout bez přispění nositelů práv, zda by obsah, který byl zablokován nebo odstraněn z internetu, měl být zpřístupněn, nebo obnoven online.

Směrnice vyžaduje, aby členské státy stanovily, že v rámci postupu vyřizování stížností a zjednávání nápravy (na rozdíl od čl. 17 odst. 4 písm. b) nebo c)) musí nositelé práv své žádosti o znemožnění přístupu k dílům nebo o jejich odstranění náležitě odůvodnit. To znamená, že by nestačilo, aby nositelé práv znovu předložili stejné informace, které byly předloženy podle čl. 17 odst. 4 písm. b) nebo c). Museli by odůvodnit, čím konkrétní nahraný obsah porušuje autorské právo; jinak by (kdyby další zdůvodnění nebylo nutné) mechanismus pro vyřizování stížností a zjednávání nápravy postrádal jakýkoli užitečný účinek (*effet utile*).

Aby byl mechanismus pro zjednávání nápravy účinný a rychlý, měl by být pro uživatele snadno použitelný a bezplatný. Členské státy by mohly poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online doporučit, aby poskytli uživatelům snadné online formuláře, které se vyplní a předloží v rámci systému pro zjednávání nápravy. Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online, alespoň ti významní, by mohli také umožnit výměny mezi uživateli a nositeli práv v rámci svého systému pro zjednávání nápravy a nevyžadovat použití vnějších prostředků (například e-mailů). To by mechanismus urychlilo. Veškeré zpracování osobních údajů, ke kterému může dojít v souvislosti s mechanismem pro zjednávání nápravy, se musí uskutečňovat v souladu s nařízením (EU) 2016/679.

Je-li konečné rozhodnutí poskytovatelů služeb v souvislosti s obsahem, který je zablokován, takové, že nemá být zpřístupněn, musí mít uživatelé možnost toto rozhodnutí napadnout prostřednictvím nestranného mechanismu mimosoudního řešení sporů, který musí členské státy zpřístupnit. Mechanismem mimosoudního řešení sporů může být některý ze stávajících

mechanismů, avšak s relevantními odbornými znalostmi, jež umožňují řešení sporů v oblasti autorského práva. Měl by také být pro uživatele snadno použitelný a měl by být poskytován zdarma.

Je třeba, aby členské státy provedly ve svém právu povinnost poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online informovat uživatele prostřednictvím svých obchodních podmínek o tom, že uživatelé mohou užívat díla a jiné předměty ochrany na základě výjimek z autorského práva a práv s ním souvisejících nebo omezení těchto práv stanovených v právu Unie.

Členské státy by mohly vydat doporučení ohledně toho, jak mohou poskytovatelé služeb zvýšit povědomí uživatelů o tom, co může představovat oprávněné způsoby použití, jak vyžaduje čl. 17 odst. 9. Poskytovatelé služeb by například mohli poskytovat přístupné a stručné informace o výjimkách pro uživatele obsahující přinejmenším informace o povinných výjimkách, které jsou stanoveny v článku 17. Kromě uvedení těchto informací ve všeobecných obchodních podmínkách poskytovatelů služeb by tyto informace mohly být poskytovány v souvislosti s mechanismem nápravy, aby se zvýšilo povědomí uživatelů ohledně možných výjimek či omezení, které lze uplatnit.

VII. TRANSPARENTNOST INFORMACÍ, KTERÉ POSKYTOVATELÉ SLUŽEB PRO SDÍLENÍ OBSAHU ONLINE PŘEDÁVAJÍ NOSITELŮM PRÁV (ČL. 17 ODST. 8)

V čl. 17 odst. 8 se vyžaduje, aby poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online poskytovali nositelům práv na jejich žádost přiměřené informace o krocích učiněných v rámci spolupráce s nositeli práv. To zahrnuje:

a) přiměřené informace o fungování nástrojů, jež používají pro zajištění nedostupnosti obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, podle čl. 17 odst. 4; a

b) pokud byly mezi poskytovateli služeb a nositeli práv uzavřeny licenční smlouvy, informace o užití obsahu, na nějž se tyto smlouvy vztahují.

Komise vyzývá členské státy, aby při provádění tohoto ustanovení dodaly poskytovatelům služeb údaje o tom, jaký druh informací mají poskytovat, s ohledem na nutnost dodržení čl. 17 odst. 7, odst. 8 prvního pododstavce a odst. 9.

Poskytnuté informace by měly být dostatečně konkrétní, aby transparentně informovaly nositele práv o fungování nástrojů zaměřených na zamezení obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, podle odstavce 4, přičemž je nutné dodržet požadavek, aby neexistovaly žádné obecné povinnosti v oblasti dohledu. Tyto informace by například mohly zahrnovat popis druhů technologií (v relevantních případech) nebo jiných prostředků využívaných poskytovateli služeb, informace o poskytovatelích technologií, jimiž jsou třetí strany, jejichž služeb případně využívají, průměrnou míru účinnosti těchto nástrojů, veškeré změny používaných nástrojů/služeb (jako jsou případné aktualizace nebo změny ve využívání služeb třetích stran). Poskytovatelé služeb by neměli být povinni podávat konkrétní informace, které

by byly v rozporu s jejich obchodním tajemstvím, jako jsou podrobné charakteristiky používaného softwaru, jež mohou být předmětem průmyslového vlastnictví.

Pokud jsou svolení poskytnuta, jsou poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online povinni poskytnout nositelům práv na jejich žádost přiměřené informace o užití obsahu, na nějž se vztahují uzavřené smlouvy. Při provádění této povinnosti by členské státy měly vyžadovat, aby poskytovatelé služeb poskytovali dostatečné konkrétní informace s cílem dosáhnout cíle transparentnosti vůči nositelům práv, jak je uvedeno v 68. bodě odůvodnění. Tyto informace by měly obsahovat údaje o využívání děl nositelů práv a o příjmech, jichž poskytovatelé služeb dosáhli. Členské státy by zároveň měly mít na paměti, že v souladu s týmž bodem odůvodnění nejsou poskytovatelé služeb povinni poskytovat podrobné a individualizované informace o každém díle. Poskytovatelé služeb a nositelé práv se však dle vlastního uvážení mohou při sjednávání smluv dohodnout na konkrétnějších podmínkách podávání zpráv. Pravidelné a přesné podávání zpráv o užití děl a předmětů ochrany, na něž se vztahuje licenční smlouva, je důležité pro zajištění spravedlivé odměny pro nositele práv.

Aby se zvýšila účinnost podávání zpráv a usnadnilo se zpracování podávaných informací, mohou členské státy vybídnout poskytovatele služeb k tomu, aby se řídili některými osvědčenými postupy a odvětvovými standardy týkajícími se formátů podávání zpráv, i když je směrnice neukládá.

V neposlední řadě je třeba poznamenat, že některé konkrétnější požadavky na podávání zpráv existují v článku 17 směrnice 2014/26/EU. Tyto požadavky se vztahují na poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online ve vztahu k organizacím kolektivní správy.